

Jadwiga Żabicka

NAGMINNE ZAPALENIE PRZYUSZNICY – ŚWINKA W 1995 ROKU*

W 1995 roku wystąpił znaczny spadek liczby zachorowań do 82 337 w porównaniu z rokiem poprzednim gdy zarejestrowano 219 516 przypadków. Zapadalność na świnkę w 1995 roku wynosiła 213,4/100 000, była ponad dwukrotnie niższa w porównaniu z 1994 r. (569,5) i równała się medianie za lata 1989–1993 (213,9). W poszczególnych województwach zapadalność wynosiła od 68,4 (woj. radomskie) do 650,6 (woj. białkopodlaskie). W porównaniu z 1994 r. w większości województw wystąpił 2–5-krotny spadek zapadalności, a w sześciu województwach zapadalność utrzymała się na poziomie roku ubiegłego, a w dwóch (łomżyńskie, ciechanowskie) zapadalność była wyższa w porównaniu z rokiem 1994 (tab. I).

Tabela I. Nagminne zapalenie przyusznicy w Polsce w latach 1989–1995.

Zachorowania i zapadalność na 100 000 wg województw.

Województwo	1989–1993 mediana		1994 rok		1995 rok			
	zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność	zachorowania	zapadalność	hospitalizacja	
							liczba	%
1	2	3	4	5	6	7	8	9
POLSKA	81 212	213,9	219 516	569,5	82 337	213,4	3 374	4,1
1. St. warszawskie	5 221	215,9	13 173	545,8	2 910	120,5	152	5,2
2. Białkopodlaskie	547	178,6	1 880	608,2	2 013	650,6	67	3,3
3. Białostockie	1 650	236,2	3 302	471,9	3 154	450,5	132	4,2
4. Bielskie	1 821	204,0	4 566	500,1	1 287	140,4	30	2,3
5. Bydgoskie	1 307	117,4	9 135	810,1	2 981	263,6	125	4,2
6. Chełmskie	416	166,8	1 051	420,9	489	195,7	2	0,4
7. Ciechanowskie	737	171,8	1 239	284,7	1 500	343,6	23	1,5
8. Częstochowskie	1 815	233,5	3 541	452,9	1 485	189,9	35	2,4
9. Elbląskie	1 164	238,8	2 335	477,3	2 488	506,6	95	3,8
10. Gdańskie	2 062	145,2	8 689	600,0	2 802	192,9	270	9,6
11. Gorzowskie	1 610	324,1	3 477	683,6	652	127,9	32	4,9
12. Jeleniogórskie	1 315	254,2	2 405	459,6	1 214	231,6	22	1,8
13. Kaliskie	1 377	194,8	2 319	321,8	1 078	149,4	6	0,6
14. Katowickie	10 041	253,7	21 021	531,7	9 263	235,5	118	1,3
15. Kieleckie	2 675	237,7	9 689	853,4	1 997	175,8	120	6,0

* W opracowaniu technicznym brała udział p. *Grażyna Dutkiewicz*

c.d. tab. I

1	2	3	4	5	6	7	8	9
16. Konińskie	448	95,3	2260	473,0	729	152,2	62	8,5
17. Koszalińskie	916	177,7	3532	681,3	3355	644,1	101	3,0
18. M. krakowskie	4049	330,4	7449	602,1	2003	161,6	103	5,1
19. Krośnińskie	356	72,7	3247	643,6	850	168,0	74	8,7
20. Legnickie	1872	364,0	2575	492,7	534	102,1	9	1,7
21. Leszczyńskie	776	202,4	895	226,8	667	168,2	37	5,6
22. Lubelskie	2203	217,9	7133	696,0	2587	252,2	163	6,3
23. Łomżyńskie	276	78,3	734	207,8	1231	348,0	70	5,7
24. M. łódzkie	1192	104,2	7150	636,3	1230	110,0	55	4,5
25. Nowosądeckie	1759	255,1	2491	344,0	866	118,6	112	12,9
26. Olsztyńskie	962	125,9	4905	639,1	1973	256,1	53	2,7
27. Opolskie	3990	392,2	5939	578,2	4255	414,5	91	2,1
28. Ostrołęckie	752	185,8	2581	635,5	798	195,7	26	3,3
29. Piłskie	793	164,5	2363	481,6	662	134,3	20	3,0
30. Piotrkowskie	1462	226,8	7420	1150,7	769	119,4	42	5,5
31. Płockie	998	193,4	2382	456,9	588	112,7	67	11,4
32. Poznańskie	4221	318,6	8175	606,0	2654	196,3	40	1,5
33. Przemyskie	644	159,3	1708	413,6	612	147,8	28	4,6
34. Radomskie	919	123,0	4552	597,4	522	68,4	9	1,7
35. Rzeszowskie	1022	140,8	4442	599,0	597	80,1	51	8,5
36. Siedleckie	881	135,0	3229	489,2	594	89,8	25	4,2
37. Sieradzkie	602	147,7	1434	348,2	682	165,4	40	5,9
38. Skierniewickie	530	126,2	1091	257,7	694	163,8	32	4,6
39. Słupskie	1366	333,9	4275	1007,5	1250	293,8	30	2,4
40. Suwalskie	861	179,0	2149	444,8	2129	438,8	143	6,7
41. Szczecińskie	2229	226,7	6038	612,0	1972	199,3	58	2,9
42. Tarnobrzeskie	1145	192,4	7074	1162,4	1120	183,9	44	3,9
43. Tarnowskie	1133	168,5	2682	389,4	1339	193,6	90	6,7
44. Toruńskie	917	137,7	3618	541,0	2267	338,2	234	10,3
45. Wałbrzyskie	1868	252,0	3460	466,8	1375	185,8	21	1,5
46. Włocławskie	1337	311,9	1762	405,7	683	157,1	13	1,9
47. Wrocławskie	3720	328,4	7988	703,4	2065	181,6	94	4,6
48. Zamojskie	656	133,9	2443	494,9	988	200,2	63	6,4
49. Zielonogórskie	1006	152,2	2518	375,6	2384	354,2	45	1,9

Jak i w latach poprzednich dominowały zachorowania wśród dzieci w wieku do 14 lat (78 144), które stanowiły 94,9% ogółu przypadków, przy czym 55,7% zachorowań (45 834) wystąpiło u dzieci w wieku 5-9 lat. Zgłoszono 14 105 zachorowań wśród dzieci w wieku 0-4 lata (17,1%), a zachorowania wśród osób dorosłych, w wieku powyżej 20 lat, stanowiły 2,4% (1975).

We wszystkich grupach wieku obserwowano 2-krotny spadek zapadalności w porównaniu z 1994 r. (tab. II). Jak co roku najwyższa zapadalność dotyczyła dzieci 7-letnich - 2020,7 i 6-letnich - 1 844,7 (tab. II).

Nadal obserwowano wyższą zapadalność wśród mężczyzn (233,6) w porównaniu z zapadalnością kobiet (194,2) na co miała wpływ przewaga zachorowań wśród

Tabela II. Nagminne zapalenie przyusznic w Polsce w latach 1994-1995.
Zapadalność i procent wg wieku.

Wiek w latach	1994 rok		1995 rok	
	zapad. na 100 tys.	%	zapad. na 100 tys.	%
0-4	1312,7	15,4	568,1	17,1
0	111,2	0,2	61,9	0,3
1	362,8	0,8	164,4	1,0
2	939,7	2,2	438,4	2,6
3	1879,6	4,6	791,5	5,0
4	3046,6	7,6	1256,0	8,2
5-9	4130,1	57,6	1560,4	55,7
5	3573,1	9,2	1419,2	9,5
6	4704,8	12,5	1844,7	12,6
7	5341,3	14,7	2020,7	14,3
8	3955,8	11,5	1423,2	10,5
9	3171,2	9,7	1139,2	8,8
10-14	1447,2	22,3	538,9	22,1
15-19	175,6	2,5	69,0	2,7
20-29	38,0	0,9	16,0	1,0
30-39	31,4	0,9	13,5	1,0
40 i >	5,0	0,4	2,2	0,4
Ogółem	569,5	100,0	213,4	100,0

Tabela III. Nagminne zapalenie przyusznic w Polsce w 1995 r.
Zapadalność według płci i środowiska.

	Miasto		Wieś		Ogółem	
	M	K	M	K	M	K
Zapadalność na 100 000	260,5	210,1	191,9	167,2	233,6	194,2
%	36,2	31,8	17,1	14,9	53,3	46,7
Zapadalność na 100 000	234,2		179,6		213,4	
%	68,0		32,0		100,0	

M - mężczyźni

K - kobiety

chłopców w wieku 0-19 lat, podczas gdy w starszych grupach wieku zapadalność była wyższa wśród kobiet. Podobnie jak w latach ubiegłych zapadalność w miastach była wyższa (234,2) w porównaniu z terenem wiejskim (179,6).

W miastach obserwowano wyższą zapadalność w rocznikach do 9 lat, a w wieku od 10 lat do 44 lat zapadalność na ogół była nieco wyższa wśród mieszkańców wsi. Więcej zachorowań (58 449) wystąpiło w I półroczu i stanowiły one 71% ogółu zarejestrowanych przypadków.

W 1995 r. leczono w szpitalach 3 374 chorych na świnkę, co stanowiło 4,1% zgłoszonych przypadków. Odsetek hospitalizowanych chorych był podobny w porównaniu z 1994, w którym wynosił 3,9%. Częstość hospitalizowanych chorych w poszczególnych województwach wynosiła od 0,4% w woj. chełmskim do 12,9% w woj. nowosądeckim. W 1995 r. wystąpiły dwa zgony w wieku 5-9 lat i powyżej 85 lat w woj. gdańskim i zielonogórskim.

Szczepienia dzieci przeciw śwince były dotychczas stosowane na życzenie rodziców. Od 1995 r. w kalendarzu szczepień zaplanowano szczepienie dzieci w wieku od 13 do 15 miesiąca życia szczepionką atenuowaną, skojarzoną MMR-II, zamiast pierwszego szczepienia przeciw odrze. Szczepionka ta produkowana jest przez firmę Merck Sharp Dohme i zawiera szczep wirusa świnki Jeryl Lynn (zarejestrowana w Polsce w 1994 roku). Do czasu uruchomienia środków finansowych na szczepionkę skojarzoną MMR-II do szczepienia podstawowego dzieci w wieku od 13 do 15 miesiąca przeciw odrze będzie nadal stosowana żywa szczepionka monowalentna przeciw odrze.